

Purim en het antisemitisme

Ruben Hadders

Op de veertiende en vijftiende van de maand Adar (24 en 25 maart) wordt door Joden wereldwijd het feest van Purim gevierd. Herdacht wordt dan hoe hun droefheid veranderde in blijdschap. De rollen werden omgedraaid: niet de vijanden heersten over de Joden, maar de Joden heersten over hun vijanden. Haman, de jodenhater die een galg had laten maken voor Mordechai, kwam daar uiteindelijk zelf aan te hangen. Een ernstige waarschuwing voor iedereen die de hand wil slaan aan het Joodse volk. Toch is het antisemitisme nooit verdwenen. Integendeel...

Eén van de grootste antisemieten uit de geschiedenis was Haman. Zijn hart was vervuld met haat jegens het Joodse volk: *“Haman zocht al de Joden, die in het ganse koninkrijk van Ahasveros waren, namelijk het volk van Mordechai, te verdelgen”* (Esther 3:6).

Wortels van Haman's Jodenhaat

Haman was een Agagiet (Esther 3:1) en dat wordt niet zonder reden vermeld. Het maakt ons duidelijk dat Haman een afstammeling is van koning Agag, de koning van de Amalekieten, de vijand van Israël. Het conflict tussen Haman en Mordechai in het Bijbelboek Esther lijkt dus een voortzetting van het oude conflict tussen de Israëlieten en de Amalekieten. In Exodus 17 valt te lezen hoe Amalek het volk Israël aanvalt na hun uittocht uit Egypte. Het hoofdstuk besluit: *“De HERE heeft een strijd tegen Amalek, van geslacht tot geslacht”* (Exod. 17:16 NBG).

Het Pur

Haman wordt woedend vanwege het feit dat de Jood Mordechai niet voor hem buigt (Esther 3:5) en besluit om het gehele Joodse volk uit te roeien. In de eerste maand, de maand Nisan, laat hij het 'Pur' (d.i. het lot) werpen om de datum te bepalen waarop alle Joden zullen worden uitgeroeid. En hoewel God niet genoemd wordt in het Bijbelboek Esther, wordt toch duidelijk dat Hij volledig de hand heeft in de geschiedenis van Zijn volk. Want het lot valt op de twaalfde maand, dus elf maanden

moeten er nog voorbijgaan voordat Haman zijn verschrikkelijke plan kan uitvoeren. De langst mogelijke tijd! God staat boven het lot, Hij heeft immers alle dingen in Zijn hand.

Mordechai

Mordechai was een strijder. Een strijder in het geloof! In het Bijbelboek Esther is Mordechai een geweldig type van de Here Jezus Christus, zoals Haman een type is van satan. Zo weigerde Mordechai voor Haman te buigen, evenals de Here Jezus weigerde te buigen voor satan toen Hij verzocht werd in de woestijn (Matth. 4:10). En zoals Mordechai vóór de overwinning als een koning door de stad werd gereden (Esther 6), zo werd ook de Here Jezus als een Koning onthaald in Jeruzalem (Joh. 12:13). Maar de ware overwinning zou nog komen.

Haman overwonnen

In de derde maand, de maand Sivan, komt Haman ten val. Misschien had hij wat beter moeten luisteren naar zijn vrouw Zeres, die zei: *“Indien Mordechai, voor wiens aangezicht gij hebt begonnen te vallen, van het zaad der Joden is, zo zult gij tegen hem niet vermogen; maar gij zult gewisselijk voor zijn aangezicht vallen”* (Esther 6:13). Had Haman dat principe maar eerder beseft. Zijn sluwe plannen worden aan koning Ahasveros bekend gemaakt door koningin Esther en Haman wordt opgehangen aan de galg die hij voor Mordechai had bereid. Haman wordt ontroont en Mordechai verheerlijkt. Hij wordt de op één na machtigste man in het Medo-Perzische rijk van koning Ahasveros. Haman verloor zijn macht aan Mordechai, zoals satan zijn macht heeft verloren aan de Here Jezus Christus.

Een dag van vreugde!

Toch kon het bevelschrift van Haman niet herroepen worden. Het woord van de koning staat immers vast. Mordechai krijgt echter alle macht om te doen wat goed was in zijn ogen. Een nieuwe wet wordt gegeven waarin staat dat alle Joden in het rijk zich mogen vergaderen, hun levens mogen verdedigen en hun vijanden mogen doden. Er is weer hoop voor het volk dat ten onder dreigde te gaan. Zo werden alle rollen omgedraaid op de 13de dag van de maand Adar: *“ten dage, als de vijanden der Joden hoopten over hen te heersen, zo is het omgekeerd, want de Joden heersten over hun haters”*. Wat een geweldige overwinning!

Op last van Mordechai worden 'de dagen van Purim' ingesteld. Op de 14de en 15de van de maand Adar wordt

herdacht hoe er een keer kwam in het lot van Israël. De spot wordt gedreven met de vijand! Men bereidt een feestmaal op deze dag, geeft elkaar cadeaus en geeft aan de armen. Deze dagen moeten onderhouden worden *'en dat de gedachtenis derzelve geen einde nemen zou bij hun zaad'* (Esther 10:10).

Nog altijd actueel

Ondanks de waarschuwende lessen van het boek Esther, verdween het antisemitisme niet. In 70 na Christus werden meer dan één miljoen Joden vermoord en bijna 100.000 Joden gevangen genomen. Nog geen zestig jaar later begint een ernstige Jodenvervolging door keizer Hadrianus. Vijfhonderd jaar later begint een ernstige Jodenvervolging in Spanje, nota bene het werk van zogenaamde Christenen! In 1096 is er sprake van een bloedige Jodenvervolging in Duitsland, aan het begin van de eerste kruistocht. Joden worden gezien als “de belangrijkste vijanden van de Christenen”. Alleen al in de Rijnsteden zijn meer dan 12.000 Joden gedood. In 1298 is er Jodenvervolging in Frankrijk, Beieren en Oostenrijk. Meer dan 140 Joodse gemeenten worden vernietigd en meer dan 100.000 Joden komen om het leven. En nu, zestig jaar geleden, tussen 1941 en 1945 werden bijna 6 miljoen Joden vermoord. En dit is maar een kleine opsomming van al het antisemitisme in verleden. In alle eeuwen werden Joden verdreven, mishandeld en gedood. Geen enkel volk heeft zoveel geleden als het Joodse volk. Het bestaan van het Joodse volk is een absoluut Godswonder! Gods laat niet toe dat Zijn volk vernietigd wordt. Gods belofte aan Abraham is nog altijd van kracht: *“Ik zal vervloeken, die u vloekt”* (Gen. 12:3). Haman heeft dat kunnen ondervinden. Een ieder die strijdt tegen het Joodse volk, strijdt tegen een almachtig God: *“Want also zegt de Heere der heirscharen: die ulieden aanraakt, Die raakt Zijn oogappel aan”* (Zach. 2:8).

Verborgen

De situatie van Israël nu is vergelijkbaar met de situatie van Israël in de tijd van koningin Esther. Ook nu houdt God zich verborgen voor Israël, het volk is immers nog steeds “Lo-Ammi” (d.i. “Niet Mijn Volk”). De Jodenhaat wordt voortdurend sterker, maar ondanks de vele verdrukkingen die Israël te verduren heeft, laat God niet toe dat Zijn volk vernietigd wordt. Een Joods (onbijbels!) gebruik bij het vieren van Purim

is dat er gedronken wordt, totdat men het verschil niet meer weet tussen ‘gezegend zij Mordechai’ en ‘vervloekt zij Haman’. En dit symboliseert nu juist het probleem van het Joodse volk in deze tijd: men weet niet meer wie de Verlosser is! Mordechai is een type van de Here Jezus Christus, als Hij Israël verlost uit haar benauwde toestand. Israël moet weten wie haar Verlosser is! Want dán zal Israël worden hersteld en wederom heersen over haar vijanden. Dat heerlijke moment zal spoedig komen. Laat het daarom ons verlangen zijn om Israël te vertellen over haar Verlosser, de Messias. Want ook voor de Joden geldt: *“Hoe zullen zij geloven in Hem, van Wie zij niet geboord hebben?”*

“Om Sions wil zal ik niet zwijgen, en om Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn; totdat haar gerechtigheid voortkome als een glans, en haar heil als een fakkel, die brandt” (Jes. 62:1)